

SENYES D'IDENTITAT. RETRATS DE DONES

A la tardor de 2018 la Fundació Joan Miró va presentar una exposició titulada *Lee Miller i el surrealisme a la Gran Bretanya*.

Lee Miller va ser coneguda primer com a model i després com a fotògrafa d'avantguarda. També va destacar per la seva forta personalitat artística en un context dominat pels homes. Emocionalment, va quedar marcada durant tota la vida per haver patit abusos sexuals quan era una nena.

Senyes d'identitat. Retrats de dones va ser un projecte de gènere vinculat amb aquesta exposició temporal. Les dotze dones protagonistes també van haver de superar maltractaments i són supervivents de situacions violentes.

Es tracta d'una proposta dissenyada per dues fotògrafes (CLICme), que comprèn tot un seguit de sessions fotogràfiques i que va acabar sent una exposició a les sales de la Fundació Joan Miró.

El fil conductor era l'autoretrat entès, però, de manera oberta: amb la càmera a les mans les dones ens mostren el que volen d'elles mateixes, dels seus mons, dels seus paisatges. Va estar un procés d'introspecció i de comunicació.

A les sessions, les participants van aprendre els conceptes tècnics bàsics, però sobretot no van parar de fer fotografies, de seleccionar-les, de revisar-les i de comentar-les en un corrent de creació frenètic i continu. La càmera s'ha convertit, per a elles, en una nova eina per expressar-se, per enfocar la realitat de maneres diverses, un recurs alliberador.

Les dotze protagonistes estan vinculades a *Hèlia dones*, una associació que dona suport a dones que pateixen violència de gènere. *Hèlia* els ofereix suport psicològic, assessorament legal i acompanyament. Són dones que provenen de contextos molt diversos i que comparteixen un passat comú. Però el que realment les defineix és el present: el seu coratge i la seva resiliència, les ganes de tirar endavant i d'aprofitar la nova oportunitat que la vida els ofereix. Són, a més, dones profundament agraïdes per les atencions que reben. Quan va començar el projecte algunes es

coneixien, altres no. Quan es va acabar eren un equip. Ara han fet xarxa, són un grup de suport mutu que es continuen trobant.

Jean Rebol, un pintor francès que va investigar sobre les capacitats artístiques de les persones deia: «No busco distreure-les ni entretenir-les, sinó que cerco el que hi ha de més profund en el seu interior. Si busqueu la teràpia, no trobareu res. Si busqueu l'art, trobareu la teràpia».

Així, la descoberta de la càmera com a eina d'expressió, la intensitat creativa i, sobretot, l'energia que plegades generaven han conferit al projecte una forta carrega terapèutica.

Senyes d'identitat. Retrats de dones va ser també una exposició fotogràfica a les sales de la Fundació. Durant un mes (del 19 de desembre de 2018 al 20 de gener de 2019) es van mostrar els seus autoretrats, acompanyats de textos i d'una successió d'imatges que explicaven tot el procés. Un cop finalitzada, la Fundació la va cedir a *Hèlia* perquè continuï contribuint a la lluita contra la violència masclista que sacseja la nostra societat.

Recentment, el districte de l'Eixample ha produït una nova versió de l'exposició i **Senyes d'identitat. Retrats de dones** itinerarà durant el 2020 i 2021 per nou equipaments del Districte. Es dona així continuïtat al propòsit que va engegar el projecte fa un parell d'anys.

Montse Quer
Cap del Departament d'Accessibilitat
Fundació Joan Miró

Projecte concebut i realitzat per **CLICme**
Amb la participació d'**Hèlia Dones**
Amb la col·laboració de **FUJIFILM** i **Wonder Photo Shop**
Amb el suport de **CasanovaFoto**

Barcelona, abril de 2020